

Sekametsien kasvatuksen käytännöt: taimikonhoidot ja hakkuut

Varpu Kuutti,

Metsänhoidon asiantuntija, Tapio

27.8.2024

www.metsanhoidonsuosituksset.fi

Uudet sekametsien kasvatuksen käytännöt metsänhoidon suosituksissa

1. Sekametsän taimikonhoidosta yleisesti
 - Sekametsien varhaisperkaus
 - Sekametsien taimikonharvennus
2. Kasvatushakkuut sekametsissä
 - Sekametsien ensiharvennukset
 - Sekametsien myöhemmät harvennukset

Taimikonhoito pähkinäkuoressa

1 Taimikonhoito koostuu **varhaisperkauksesta** ja **taimikonharvennuksesta**.

2 Varhaisperkaus tehdään puulajeista riippuen puuston ollessa noin 0,5 – 1,5 metriä.

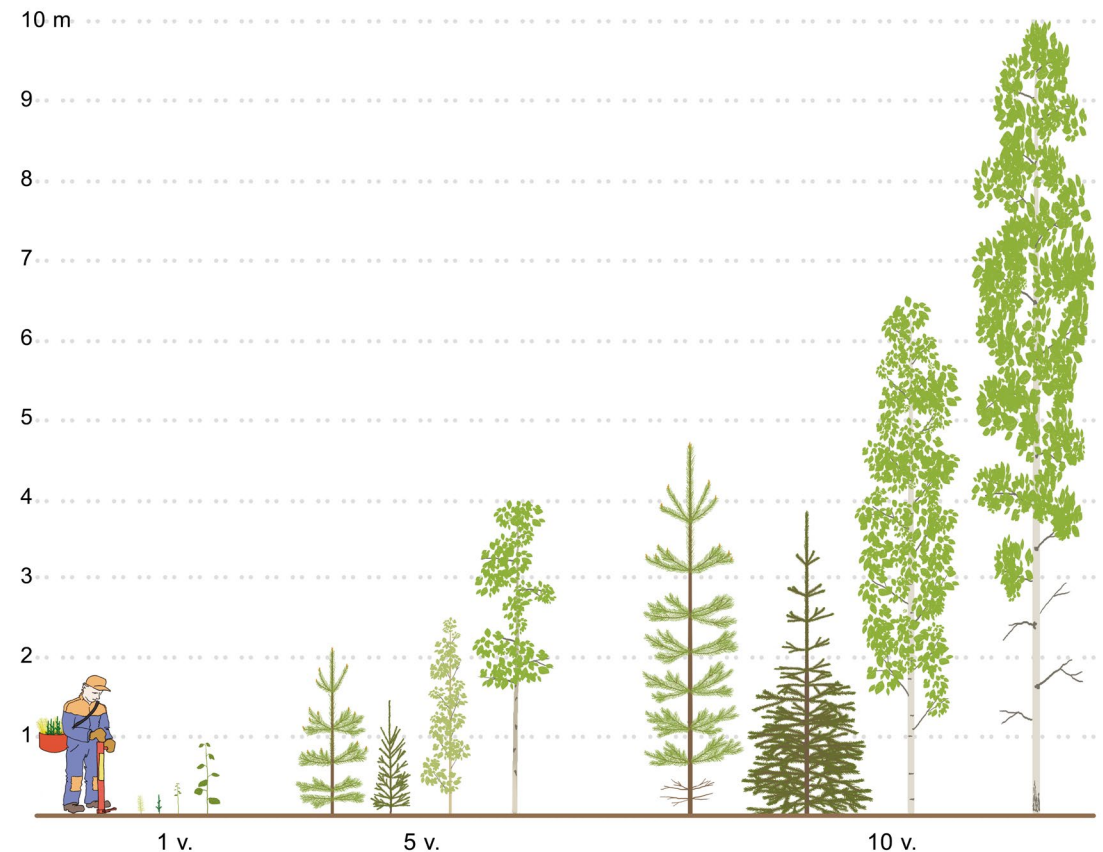
3 Taimikonharvennus tehdään puulajeista ja kasvupaikasta riippuen puuston ollessa noin 3-7 metriä.

4 Taimikonhoidossa valitaan kasvatettavat puulajit ja yksilöt kohteelle.

Sekametsien kasvatuksen ydinajatus taimikonhoidossa

1. Kasvatettavan puuston kokonaistiheyden ja tavoitellun puulajisuhteen valinta parhaista viljellyistä ja siemensyntyisistä luontaisista taimista. Kasvatetaan sekametsää yhden puulajin sijaan.
2. Vähintään kahdelle puulajille turvataan hyvät kasvuolosuhteet.
3. Taimien kasvurytmi pitää huomioida taimikonhoidossa, lehtipuiden etukasvuisuus.

Varhaisperkaus sekametsissä

Varhaisperkauksen toteutus sekametsässä

- Sekametsän lähtötilanne, viljeltyt puulajit, tahtotila
- Suositeltavaa tehdä ajoissa, usein jo 4. kasvukautena
- Istutustaimikossa kasvatettavien puiden ympäriltä poistetaan kilpaileva puusto vähintään metrin säteeltä. Etukasvuiset lehtipuut pois havupuiden läheltä.
- Siemensyntyistä lehtipuuta on jätettävä jo varhaisperkauksessa.
- Suositaan siemensyntyistä koivua, joka on pituudeltaan enintään havupuiden mittaista. Rauduskoivu lisää kannattavuutta vrt hieskoivu.
- Pyritään poistamaan vesasyntyiset lehtipuut.

Taimikonharvennus sekametsissä

Sekametsän taimikonharvennuksen ajankohta ja harvennustiheys vaihtelevat

- Sekametsän taimikonharvennuksessa pyritään luomaan hyvät kasvuolosuhteet kaikille kasvatettaville puulajeille ja sekametsän rakennetta ylläpidetään.
- Kasvatettavat puulajit ja niiden suhde metsikössä vaikuttavat harvennusajankohdan valintaan.
- Myös tavoiteltava harvennustiheys vaihtelee puulajisekoituksen mukaan.

Yleisimpien sekametsien taimikonharvennus

Kuusi-mäntysekametsä

- Kuusta 50-70 % runkoluvusta.
- Harvennus tehdään 4-5 metrin valtapituudessa.
- Jäljelle jäävä tiheys 1800 – 2200 tainta hehtaarilla.

Kuusi-rauduskoivusekametsä

- Rauduskoivua vähintään 25 % runkoluvusta.
- Harvennus tehdään 3-4 metrin valtapituudessa.
- Jäljelle jäävä tiheys 1600 – 1800 tainta hehtaarilla.

Mäntyvaltainen sekametsä

- Mäntyä 50-70 % runkoluvusta.
- Harvennus tehdään 4-5 metrin valtapituudessa.
- Jäljelle jäävä tiheys 1800 – 2200 tainta hehtaarilla.
- Jos mäntyä yli 60 %, suositellaan harvennustiheyden ylärajaa.

Muista juurikäävän leviämisen ehkäisy, suosi alle +5 °C tehtäviä taimikonharvennuksia riskikohteissa.

Kasvatushakkuut sekametsissä

Ensiharvennus sekametsissä

- Puulajit kohteella määrittelevät latvussuhteen ohella ensiharvennuksen ajankohtaa ja jäljelle jätettävää tiheyttä.
 - Eri puulajit tarvitsevat eri tavalla kasvutilaa.
- Sekametsän kasvatuksen jatkuminen vaatii puulajien ylläpitoa harvennuksissa.
- Ensiharvennuksessa voidaan vielä vaikuttaa metsän puulajisuhteisiin.
- Harvennuksessa poistetaan viallisia ja huonokuntoisia puita.
- Harvennuksessa kiinnitetään huomiota kasvatettavien puiden eläviin latvuksiin:
 - **Kuusella** elävän latvuksen tulisi olla vähintään **60 %** puun pituudesta.
 - **Männyllä** elävän latvuksen tulisi olla vähintään **40 %** puun pituudesta.
 - **Hies- ja rauduskoivulla** elävän latvuksen tulisi olla vähintään **50 %** puun pituudesta.

Sekametsän ensiharvennuksen toteutus

Kuusivaltaisen sekametsän ensiharvennus

- Kuusi sietää hyvin varjostusta, joten ajoitus kannattaa määrittää valoa vaativamman puulajin mukaan.
- Kuusi-mäntysekametsän ensiharvennuksen tavoitetiheys on 900 – 1000 kpl/ha.
- Kuusi-rauduskoivusekametsän ensiharvennuksen tavoitetiheys on 700 – 900 kpl/ha.

Mäntyvaltaisen sekametsän ensiharvennus

- Männyn kasvu heikkenee, jos sen latvus supistuu liiaksi.
- Ensiharvennus mäntyvaltaisissa sekametsissä tehdään 13 – 15 metrin valtapituudessa.
- Mäntyvaltaisen sekametsän ensiharvennuksen tavoitetiheys on 900 – 1000 kpl/ha.

Koivuvaltaisen sekametsän ensiharvennus

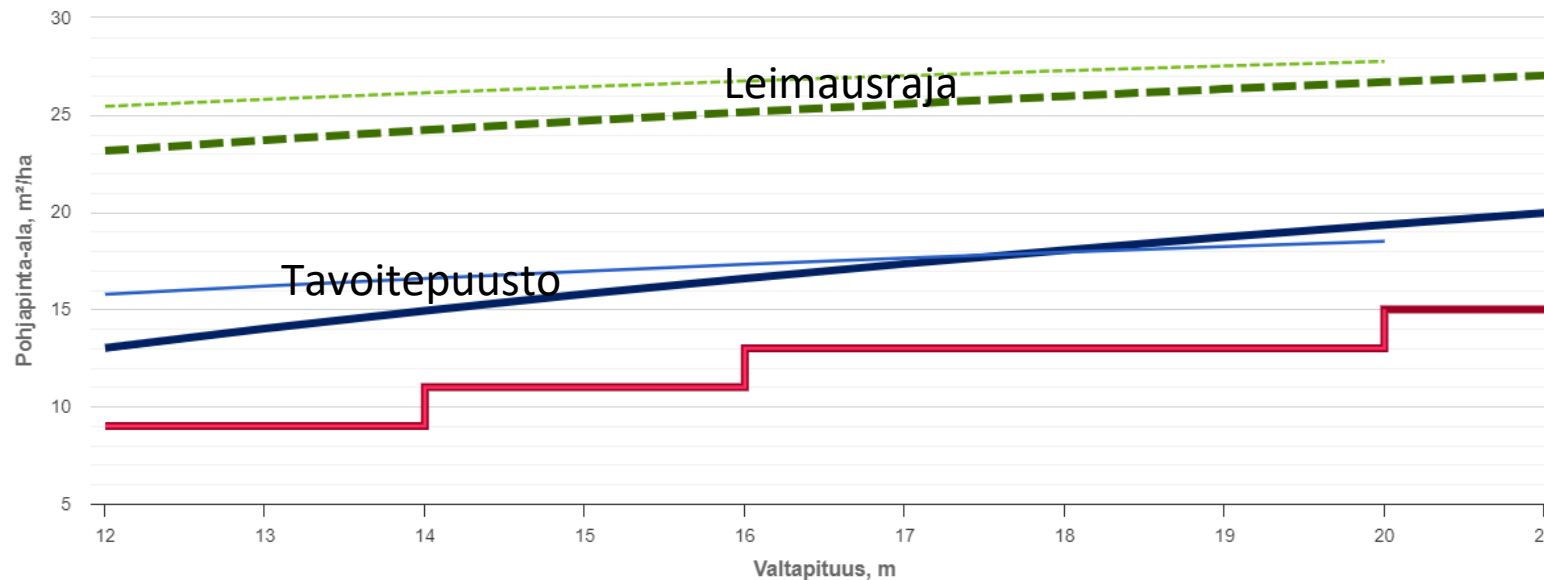
- Sekä raudus- että hieskoivuvaltaisen sekametsän ensiharvennus tehdään 13 – 15 metrin valtapituudessa.
- Rauduskoivuvaltaisen sekametsän tavoitetiheys on 700 – 800 kpl/ha.
- Hieskoivuvaltaisen sekametsän tavoitetiheys on 900 – 1000 kpl/ha.

Myöhempi harvennus sekametsissä

- Myöhemmissä harvennuksissa puulajijakaumaan ei voida juuri enää vaikuttaa.
- Harvennuksessa luodaan kasvutilaa poistamalla kilpailevan puuston lisäksi huonokuntoiset tai vialliset yksilöt ja edesautetaan järeytymistä.
- Uusissa [harvennusmalleissa](#) on omat mallinsa:
 - Kuusi-mänty-,
 - Kuusi-lehtipuu-,
 - Mänty-lehtipuusekametsille

Esimerkki sekametsien harvennusmalleista

- Kuusi-mänty sekametsän harvennusmalli ohuemmillä viivoilla
- Kuusi-rauduskoivu sekametsän harvennusmalli paksummalla viivalla
- Vähimmäispuuston lakiraja punaisella
- Rauduskoivu tarvitsee enemmän kasvutilaa, joten sekametsät lehtipuulla kasvatetaan harvempina kuin vrt havupuusekametsät.

KIITOS!

TAPIO - METSÄNTUNTIJA

WWW.TAPIO.FI

WWW.METSANHOIDONSUOSITUKSET.FI

Varpu Kuutti

Varpu.kuutti@tapio.fi